

de Fejl i Samtidens geografiske Anskuelse, som ved hans Rejser klarlagdes.

Ved flere Lejligheder kaster Forf. interessante Strejflys over den geografiske Forsknings langsomme Fremskridt i disse Egne, som naar han omtaler, hvorledes endnu i 1853 den engelske Flaade antog Sakhalin for en Halvø og forgæves ventede paa de russiske Krigsskibe, der forlængst var sejlet gennem Strædet og ind i Amurflodens Munding, og han har sikkert Ret, naar han siger: »Efter 1850 foregaar der en væsentlig Forandring i Ruslands Stilling til Udvidelserne i det fjærne Østen. Fra denne Tid af udkastede det vidtgaende Planer m. H. t. disse Egne og sendte sine dygtigste Statsmænd derud. Det tog ikke længer sin Tilflugt til Vold alene. Dets Maal var at strække sig mod Syd snarere end mod Øst. Det opgav Amerika og koncentrerede al sin Energi paa at erhverve Territorium syd for Amur og opnaa en Vinterhavn.»

Det fremgaar af Fortællingen, at Forf. langtfra har taget sig sit Arbejde let. De almindelig bekendte Kilder som G. F. Müller, Pallas, Coxe o. m. a. er flittigt benyttede, og et uhyre Materiale af hidtil ukendt Manuskript har staaet til hans Raadighed, skønt han selv indrømmer, at Udbyttet ikke har staaet i Forhold til Arbejdet. Endnu venter en Mængde Materiale fra Kamschatka paa at undersøges, og det er jo ikke umuligt, at mange Spørgsmaal derefter kan komme til at staa i en anden Belysning.

Fremstillingen ledsages af interessante Kort og værdifulde Kildesteder baade i Originalsprogene og i engelsk Oversættelse. Det er en Bog, som har Bud til enhver, der interesserer sig for geografiske og historiske Forskninger, men den gør ikke P. Lauridsens Bog om Vitus Bering overflødig.

O. C. Molbech.

Geografisk Haandbog ved H. Weitemeyer. Anden gennemsete, udvidede og illustrerede Udgave. Gyldendalske Boghandel — Nordisk Forlag. København og Kristiania 1913.

Den ny Udgave af denne Haandbog betegner et stort Fremskridt fra den 1. Udgave, som udkom i 1886 og nu er forældet. Den gamle Udgave var blottet for Illustrationer, hvorimod den nye inde-

holder et betydeligt Antal, der i alt væsentligt er tilfredsstillende; en Del kunde nok have været bedre. En Del Kortskitser og Planer, der illustrerer den matematiske, fysiske og politiske Geografi, er instruktive. Det forekommer Anmelderen, at der i en dansk geografisk Haandbog ved Beskrivelsen af de enkelte Lande kunde have været, i al Fald nævnt, danske Forskere og Opdagelsesrejsende, der paa en eller anden Maade har været knyttet til vedkommende Egners Eksploring. En meget detailleret Oversigt over disse findes i »Geografisk Tidsskrift«. Ved Gennemsynet af Haandbogen har Anmelderen fundet en Del Fejl. Kunja Urgendts betyder ikke Ny — men Gamle Urgendts, Beyen af Tunis Sommerresidens er ikke Bardo men Marsa, de røde Fezer fabrikeres ikke mere i Tunis men i Østerrig, der findes intet Guvernement i russisk Asien, der hedder Samarkand, det hedder Guvernementet Serafschan, Byen ved Amu Darja lige over for Khiva hedder ikke Petri — men Petro Alexandrowsk, Halvøen ved Jenisej ikke Jalmaal — men Jamal. Det nordafrikanske Bey-Rige bør kaldes Tunisien og ikke Tunis, ligesom det, der i Bogen kaldes Algier, bør kaldes Algerien. Side 38 staar »Klitter eller Dynner«. Det tyske Ord Düne bruges vel meget internationalt; men der er ingen Grund til at anvende det paa Dansk, vi har jo et meget godt Ord i »Klit« og ligesom Tyskerne i den omfangsrige Literatur, der findes om Klitter og deres Dannelse, bruger Ordene »Festlandsdüne, Stranddüne, Flusdüne« etc., saaledes kan vi jo meget vel sige Fastlandsklit, Strandklit, Flodklit etc.

Ved Gennembladning af de over 1000 Sider, Haandbogen indeholder, faar man Indtryk af, at den giver Besked om meget i den sammentrængte Form, de enkelte Afsnit nødvendigvis maa faa, naar baade matematisk og fysisk Geografi, Oceanografi etc. skal behandles. Af Hensyn til, at Haandbogen er beregnet paa at være en Folke-Haandbog, er vel de danske Betegnelser som: Almindeligt Oversigt, ydre Omrids, Højdeforhold og Floder etc. benyttet i Stedet for de mere dækkende, men mindre kendte fremmede Udtryk, der almindelig bruges af de arbejdende Geografer. I al Almindelighed kan det nok siges, at man skylder Forfatter og Forlægger Tak for, at der i det hele udkommer en saadan Haandbog paa Dansk. Den indeholder saa megen geografisk Oplysning, at Lægfolk ikke behøver at søge til fremmede Haandbøger.

Ole Olufsen.